

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ט"ז אדר תש"פ | דף היומי בבלי: שבת ו.

דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ה' בהגה "אם שני מצות" עד תחילת סימן תס"ב.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ז' 'והיא גדולה' עד 'ומי שמעלים'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ב משנה ט עד פרק ב משנה יב 'וכל מעשיך יהיו לשם שמים'

חזרו בתשובה בזכות... ריח של טשולנט | מי הזמין את השוטרים לחדר השיעורים? | 1846

הסיפור היומי

"נסיעה לנתב"ג משתלמת מאוד", סיפר הנהג, "אבל אני החלטתי לוותר לנהג השני! והנה, רק נעלמה המונית בעיקול הדרך, ומפתח המלון יוצא זוג חרדי, ניגשו אלי, העמיסו את החבילות והודיעו לי שהם בדרכם ל..."

"נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי מוותר מפסיד"

"עוד לא נכנסה הגברת אל המונית", ממשיך הנהג ומספר, "ומאחור נשמע קול צפירות רמות. אדהכי והכי, התברר כי היא הזמינה מונית זה מכבר, ומכיוון שזו האחרונה בוששה מלבוא, החליטה כי אין עליה להמתין יותר, ועצרה את המונית המזדמנת הבאה - המונית שלי.

"החלטתי" - סיפר הנהג - "כי אני מוותר! נכון שזה ל'בן גוריון' וזה משהו שנחשק אצלנו נהגי המוניות, אולם, מה שמגיע לי אקבל בכל מקרה.

"המונית השניה נעלמה בעיקול, ומפתח בית המלון יוצא זוג חרדי, גורר אחריו חבורה של מזוודות. הם נגשו אל המונית ולאחר שוודאו שאני פנוי, העמיסו את החבילות, והודיעו לי כי הם בדרכם ל..." 'בן גוריון'!

"ביררו על המחיר, והצהרתי כי המחיר המקובל הוא בסך 320 שקלים. הבעל הוציא מארנקו סך 350 שקלים, מסר לי אותם עם תחילת הנסיעה, ומיד גם הודיע כי הוא מוותר על העודף...

"זאת ועוד - לאחר שהגענו למחוז חפצנו, ביקשו צמד הנוסעים את כרטיס הביקור שלי, באמרם כי נהנו מאוד מהשירות,

באחד מן הבקרים בשבוע החולף נזקקתי לשירותיו של נהג מונית, באשר מיהרתי למקום חפצי ולא הייתי יכול להרשות לעצמי להמתין לאוטובוס.

המונית הראשונה שעברה על פניי, התקרבה לעברי למראה אצבעי המתנופפת. עליתי למונית, וכדרכם של נהגי מוניות אדיבים, פתח עמי הנהג דנן בשיחה על ענייני עבודתו כנהג, ועל החוויות הכרוכות בכך.

בעודנו עוברים מספור אחד למשנהו, פתח הנהג במעשה מדהים, וכה דבריו:

"אני עובד באזור המלונות במרכז העיר ירושלים, ומסיע נוסעים הבאים אל המלונות ומהם. בוקר אחד, ראיתי בפתח אחד המלונות אשה שסימנה לי לעצור. עצרתי יפה בצד כשאני מוכן להעמיס את ה'סחורה' על הרכב. האשה הודיעה לי כי היא בדרכה לשדה התעופה 'בן גוריון'."

וכאן עצר נהג המונית את שטף דבריו, ונתן לי להבין, כי עבור נהג מונית, נסיעה מירושלים ל'בן גוריון' זוהי עסקת מתנה משתלמת במיוחד - לעבוד בקלות ולהרוויח.

ואני, נדבקתי בהתלהבות והוספתי - וגם הרווחת עוד יותר!...
וכאן המקום להיזכר בדבריו הנחרצים של מרן הגרא"ל שטיינמן
זצ"ל שאמר: 'נער הייתי גם זקנתי, ולא ראיתי מוותר מפסיד'.
(הרב ר' שכטר, פורסם בגיליון 'איש לרעהו' תצוה תש"פ)

ומעוניינים להשתמש בשירותי גם בפעמים הבאות בהן יבואו
לבקר בארץ ישראל.
"נו, אז הפסדתי משהו?... - סיים הנהג את דבריו המדהימים.

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

המבחן שעשה רבי יעקב גלינסקי זצ"ל לחשודים כאנשי ק.ג.ב.

שבת דף ו

"כאן בזמן שישראל שרויין במדבר, כאן בזמן הזה"

חרש, קומוניסטים יהודים פעילי הייבסקציה, המבקשים להפיל את אחיהם. הם ענו לעומתי, שהם בקשר עם הרב מטשעבין ועם פעילי החילוץ, אלא שקצרה ידם להגיע למוסקבה.

אמרתי להם: "הרבה מטשעבין כולו תורה. אם אתם בקשר עמו, ודאי שמעתם מפיו דבר תורה"-

אמרו: "אכן, גם את מצבו הגדיר בדבר תורה. ואז סיפרו לי מפיו אמרה ששמע מפיו הרב מבעלזא זצ"ל, בפסוק: 'קול ה' יחיל מדבר, יחיל ה' מדבר קדש' (תהילים כט, ח). לאמר: ידוע שהעולם נחלק לשליש יישוב, שלישי ים ושליש מדבר (תוספות פסחים צד.). הים אינו מקומם של בני אדם (נדרים ל.). אבל המדבר הוא חלק מהיבשה. והמדבר בא בטענה: רבונו של עולם, למה אגרע? מדוע בישוב נשמע קול תורה ותפילה, דיבורי קודש, ואילו אני מקום חיות רעות וגדודי לסטים! וזהו שנאמר: 'קול ה', יחיל מדבר'. יחולו וכסופי של המדבר, שְׁיִשְׁמַע גם בו קול ה'. ובאמת זהו גם יחולו של הקדוש ברוך הוא, שהמדבר יתקדש: "יחיל ה', מדבר קדש"!

ואמר הרב מטשעבין: לכל אדם יש בחייו תקופות "ישוב" ותקופות "מדבר". בעת הטובה, אין זו רבותא שהוא לומד ומתפלל כדבעי. אבל עליו לראות שתקופת המדבר שלו לא תהיה מקום חיות רעות וגדודי ליסטים, שממה ותוהו, אלא: "מדבר קדש"!
איי, ומי כהרב מטשעבין, סיים ר' יענקל'ה, הפך את תקופת המדבר, גלותו בסיביר, ל"מדבר קדש", וכתב את חידושי על פיסות נייר אריזה שליקט בשקידה...

(והגדת)

ומפרש רש"י (ד"ה בזמן שהיו), שכשהיו ישראל במדבר, היה המדבר נחשב לרשות הרבים, והוסיף (ד"ה בזמן הזה) שבזמן הזה אין המדבר מקום הילוך לרבים, שהרי הולכי מדבריות אינם שכחים, ולכן אין המדבר נחשב לרשות הרבים.

לאחר מלחמת העולם השנייה, מספר הרה"צ ר' יעקב גלינסקי, שוחררנו מסיביר והתגלגלתי לאוזבקיסטאן שבמזרח דרום רוסיה. הטשעבינער רב, ה"דובב מישרים" זצ"ל, שהיה מגדולי הדור, יחד עם עוד רבנים חשובים, נשאר בסיביר. מאמצים רבים נעשו לחלץ את הרב מטשעבין.

כמובן שהשלטונות לא הרשו להתכנס בבתי כנסיות, וכל התכנסות נחשבה בעיניהם כחתרנות ופעילות נגד המהפכה שלהם. ואנו, בסכנת נפשות, ארגנו מנין בסתר ולמדנו תורה.

יום אחד הופיעו במנין שלושה יהודים מזוקנים, והודיעו בשמחה שהמאמצים נשאו פירות, השאה הפרסי בעצמו התקשר לסטאלין, רודן ברית המועצות, שיאפשר לרב מטשעבין לעבור לארצו, ומשם הדרך פתוחה לארץ ישראל. יש רק בעיה אחת: את אישור היציאה עבדו אפטר להשיג אך ורק במוסקבה. אין אפשרות לעלות לרכבת ולנסוע למוסקבה בלי אשרת מסע מהשלטונות, והם לא ינפיקו אשרת מסע לצורך זה. אדרבה, המבקש מסתכן במעצר: מאין לנו המידע? כי דבר זה הרי בידוע, כי אם מצוי אתה בקשרים עם חוץ לארץ - הרי זו סיבה מספקת שתאסר בעוון ריגול...

הצעד הראשון שהתבקש היה לוודא שהסיפור נכון. פנית אליהם ושאלתים מנין להם המידע. רב היה החשש שאלו שוטרי

"האם הכנת חמין לשבת?" שאל רבי שמחה וסרמן את בעלת השמחה. "לא", היא ענתה. "האורחים שלנו אינם יודעים מה זה חמין... כל המאכלים יהיו קרים". אמר לה הרב: "אני מבקש ממך שבכל אופן תכיני חמין"...

אפילו ריחם של מאכלי השבת מסוגל לחולל נפלאות

אנשים מבוגרים. הם נכנסו לבית המלון, ולפתע נעצרה האשה ואמרה לבעלה: "אינני יכולה, בוא נצא מכאן מיד". ועוד בטרם הספיקו בעלי השמחה לגשת אליהם, הם כבר נעלמו מן האופק. במוצאי שבת התקשרו בעלי השמחה לברר מה ארע בדיוק,

ואו שמעו מהם את המעשה המופלא הבא:

אשה זו היתה ניצולת שואה. היא נלקחה מביתה בגיל שש, שהתה שנים מספר במחנות ובתום המלחמה היגרה לאמריקה, שם בנתה את ביתה. היא לא זכרה שום דבר מתקופת הילדות שלה בפולניה, לא אבא ולא אמא, לא שבת ולא כל סממן יהודי אחר, ועובדה זו ממש הרסה לה את החיים. היא ניסתה אפילו להיוועץ בפסיכולוגים ופסיכיאטרים שסייעו לה לשחזר את עברה, ולא עלתה בידם.

והנה באותה שבת כשנכנסה לבית המלון והריחה את ריח החמין, לפתע הכל צף ועלה לנגד עיניה כאילו קרה היום... מה קרה? כאשר חטפו אותה מהבית בפולניה, היה זה בשבת קדש, ובבית היה ריח של חמין. ועתה כשהריחה את ריח החמין, הכל חזר לה. כל זכרונות הילדות מהבית החם והאהוב... היא היתה בהלם, לכן לא יכלה להמשיך והחליטה לשוב לביתה.

ושמעתי שהזוג הזה נעשו בעלי תשובה אמיתיים, ולפני שבוע בת שלהם התחתנה עם בחור ישיבה!

(הובא ע"י הרב א' חפץ מוסף שב"ק כי תשא)

לַעֲשׂוֹת אֶת הַשֶּׁבֶת לְדַרְתָּם בְּרִית עוֹלָם (שמות לא טז)

שח הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל: אספר לכם סיפור אמיתי שסיפר רבי שמחה וסרמן בנו של מרן הגאון רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד, אשר שימש כרב בלוס אנג'לס.

היתה שם משפחה של בעלי תשובה שהתקרבה ליהדות דרכו, ובנם הגדול הגיע ברוך ד' לגיל בר מצוה. לאותה משפחה היו הרבה ידידים וקרובי משפחה, והם החליטו לערוך את שבת העלייה לתורה בבית מלון. ומאחר ובית המלון היה מחוץ לעיר, בהזמנות ששלחו הם ציינו שמי שאינו יכול לבוא ולשהות שם כל השבת, יוכל לחילופין להשתתף בסעודת המצוה שתיערך באמצע השבוע, והדגישו שהם מבקשים לא לנסוע בשבת.

הרב וסרמן, מסיבה כלשהי לא יכול היה להגיע לשם לשבת, וביום ששי בבוקר התקשר לבעלת השמחה, איחל לה מזל טוב והתנצל שלא יוכל להשתתף בפועל בשמחתם.

בהמשך שאל אותה הרב האם הכינה חמין - טשולנט לשבת, והיא ענתה שלא. "כבוד הרב", כך היא אמרה, "הידידים שלנו אינם יודעים מה זה חמין. כל המאכלים שהכנו לסעודת היום יהיו קרים, כולל הבשרים והתוספות". אמר לה הרב: "אני מבקש ממך שבכל אופן תכיני חמין"... וכמובן בקשתו של הרב התקבלה.

בבוקר יום השבת נעצרה ליד המלון מכונית, ומתוכה יצאו זוג

איך שסיימתי ללמוד את דברי הגמרא "הנתפש לסרדיוט, שמירה נעשית לו" - והנה נכנסים לחדר שני שזטרים עם אזיקים..."

מגיד שיעור מאלעד משתף באנקדוטה מעניינת שאירעה בשיעורו לפני כחודש

עליו שלא יברח. ואם ראה שנתנהו בקולר [שלשלת של ברזל על צוארון], רמז הוא שהוסיפו לו שמירה על שמירתו! כלומר, שיהיה שמור ביותר. והני מילי שכך פתרונו - דוקא באופן שרואה את עצמו נתון בקולר, אבל אם קשרוהו בחבלא בעלמא, לא נרמז

ברצוני לשתף את הציבור במעשה מיוחד הקשור ללימוד 'דף היומי' שזכינו ללמוד אמש (בשבת פ' תרומה).
וז"ל הגמרא: "הנתפש לסרדיוט, שמירה נעשית לו!" - הרואה שוטר בחלום, רמז הוא שיהיה שמור מהזיק, כמו שהסרדיוט שומר

ומדברים בהתרגשות! והם סיפרו לי שהוטרים מאוד התפעלו מן ההשגחה הפרטית, וסיפרו זאת לציבור! [וכשהתבוננתי אח"כ בדברים, חשבתי שהקב"ה ברחמי וברוב חסדיו זימן לנו זאת דווקא באופן זה, מפני שאם היו נכנסים השוטרים לחדר השיעורים סתם באמצע השיעור, היינו קצת נבהלים, וגם אולי היה נגרם ביטול תורה. לכן זימן הקב"ה שיגיעו בדיוק בזמן המתאים!].

מנאי בהודאה להשי"ת, ובתפילה שנוכה תמיד לשמירה מן שמיא, ולקדש שמו יתברך בעולם כראוי. הרב איתמר חבשוש, מג"ש בעיה"ת אלעד ומח"ס 'ומשחרי ימצאונו' במעלת עשרה הראשונים.

(פורסם בגיליון 'אספקלריא')

בכך שהוסיפו לו שמירה על שמירתו. ע"כ דברי הגמרא ופירושה. והנה לפני כחודש בשיעור 'עין יעקב' שהנני מוסר בס"ד בבית המדרש המרכזי 'מאור שרגא' באלעד בשעות הצהריים, למדנו בס"ד גמרא זו, ומיד בסיום הלימוד נכנסו לחדר השיעורים שני שוטרים עם אזיקים! כשהם מסמנים לי בידם לאמר: מדוע הזמנת אותנו?...

אמרתי להם: הגמרא שלמדנו עכשיו, היא הזמינה אתכם!... וחזרתי להם על דברי הגמרא הנזכרת. היה בהם שוטר אחד דתי, והם נהנו מאוד מן הדברים וחיכו אלי קלות במבוכה. [למעשה התברר אח"כ, שמי שהזמין את המשטרה היה אחד ממקבצי הנדבות הרגיל לבוא ביום חמישי לבקש צדקה, והיות שנפגע קצת ממישהו שם, ע"כ הזמין המשטרה...].

אח"כ כשיצאנו מן השיעור ראיתי מספר אנשים המתגודדים

הש"ת היומי

חולצה שמודפס עליה פסוקים - האם מותר ללבושה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בטלית, ובסימן (רע"ו סי"ג) כתוב שכלי שהיה כתוב עליו שם קודש במקום השם וגונזו, והחוות יאיר סי' ט"ז כתב שטבעת שכתוב עליה שם הקודש אסור להשתמש בה, שכל זמן שהשם עליה הרי היא קודש ואסורה בהנאה. והאריך בזה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א בספרו 'שאלת משה' - שערי הכתב (שיעור נ"ט ושיעור ס') ע"ש.

שאלה: הכנתי לילדי תחפושת של תפילה, ולצורך זה הזמנתי אצל גרפיקאי הדפסת תמונת סידור על חולצה. הגרפיקאי הדפיס סדור תפילה פתוח עם קריאת שמע. האם מותר ללבוש חולצה שמודפס עליה שמות הקדושים?

תשובה: אסור ללבוש את הבגד וצריך לגנוז את השמות הקדושים.

בשו"ע יו"ד (סי' רפ"ג ס"ד) נפסק שאסור לרקום פסוקים

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליטי"א

הרב **מאיר שפרוך** שליטי"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליטי"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליטי"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליטי"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליטי"א
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליטי"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום הש"ס
ומאירועי דרשו
שלוחה 5

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
הפותח בכל יום - באידיש
שלוחה 3/2

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3/1

הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מה דינן של שתי מצות שהונחו בתנור זו על גב זו?

לאחר שהונחו כך, טרם שנאפו, אינן נחשבות כמצה כפולה. ואם שתי המצות התחברו זו לזו עד שנעשו כמקשה אחת - יש מקום להחשיבן כמצה אחת, עבה מעט, ולא כשתי מצות כפולות; אך למעשה, אין להתיר את אכילתן כי אם במקרה שקיימת סיבה הלכתית נוספת להקל.

[שו"ע תסא, ה, משנ"ב לו-לז, וביה"ל ד"ה זו]

כפי שלמדנו, 'מצה כפולה' שנאפתה בפסח, אסורה באכילה, ואם נאפתה לפני הפסח, מקום הקפל וסביבותיו אסורים באכילה. ושתי מצות שהונחו בתנור זו על גב זו - אף במקרה שרק מקצת שטחה של המצה העליונה מונח על מקצת המצה התחתונה, נחשבות שתיהן כמצה כפולה, אך אם הופרדו בתוך התנור מיד

מצה שנגעה במצה כפולה - האם נחשבת אף היא כמצה כפולה?

ומופרדת ממנה לאלתר. ומצה כשרה שנגעה בתנור במצה כפולה ו'נדבקה' אליה - יש אומרים שאף בפסח עצמו, שהמצה הכפולה כולה אסורה באכילה, המצה הכשרה אסורה רק ב'כדי נטילה'; ויש אומרים שגם המצה הכשרה נחשבת ככפולה.

[שו"ע תסא, ה, ומשנ"ב לח; ביאורים ומוספים דרשו, 80 ו-83]

בשעת אפיית המצות יש להקפיד שלא תגענה זו בזו בתנור בטרם נאפו, מפני שקיים חשש שמקום המגע לא יאפה כראוי ויחמיץ. ובדיעבד, אין לאסור מצות שנגעו זו בזו, מפני שהן נאפות כראוי על ידי חום התנור המגיע אליהן מתחתיהן. ובעת הכנסת המצה לתנור, אף לכתחילה אין צורך להקפיד שלא תגע במצה אחרת, משום שאינה נדבקת כלל למצה האחרת,

האם ניתן לרדד מחדש בצק של מצה שכבר רודד והוכן להכנסה לתנור?

ישראל שהחמירו בדבר לעצמם. ומצה שנדבקו בה לפני האפייה פירווי בצק היוצאים מגלגל השיניים (= רְעֵדְלִיךְ, מְקַדָּה) שמנקבים בו את המצות לפני הכנסתן לתנור - מעיקר הדין אינה נחשבת כמצה כפולה, אך יש מקום להחמיר בדבר.

[ביאורים ומוספים דרשו תסא, 83]

בצק של מצה שכבר רודד והוכן להכנסה לתנור, לכתחילה אין להופכו לגוש בצק ולרדדו שנית, משום שיש לחשוש שהבצק לא יהיה 'מקשה אחת', ויהיו בו סדקים וקפלים שנחשבים כ'מצה כפולה'. אולם, מה שנהגו בשעת הרידוד לקפל את הבצק ולשוב ולרדדו, וחוזר חלילה - אין בכך כל חשש, ועם זאת, יש מגדולי

* 'מצה נפוחה' אסורה באכילה בפסח. וישנם שני פירושים ל'מצה נפוחה': האחד - היפרדות בעובי המצה לשנים, כאשר החלק העליון נפוח כלפי מעלה. והשני - במקום מסוים במצה, כל עובי המצה נפוח כלפי מעלה. ומידת הנפיחות המחשיבה את המצה כ'מצה נפוחה', היא כרוחב אצבע אגודל בינונית (2.4-2 ס"מ, לשיטות השונות). מידה זו אמורה הן ביחס לרוחב מקום הנפיחות, והן ביחס לגובה הנפיחות.

* במצות הדקות שבימינו מצויות אבעבועות רבות, ונפיחויות רבות, אך שינויים אלו אינם מחשיבים את המצה כ'מצה נפוחה', מפני שאינם סימני חימוץ, אלא הם נוצרים מחמת חום התנור.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לקנות בפסח דגים בחנות של גוי המשתמש בסכין של חמץ?

כלשהו על גבי המאכל, ובעת אכילת המאכל יאכל גם החמץ. ויש אומרים שלא החמירו אלא שלא לנהוג היתר בדבר דרך קבע, וכגון שלא לקנות דגים מגוי החותך אותם בפסח בסכין חמץ; אולם, אם אירע באקראי בבית ישראל שחתכו מאכל בפסח בסכין חמץ, מותר לאוכלו אף במקרה שידוע כי הסכין לא היתה נקיה. וניתן להקל כדעה זו.

[שו"ע תמו, ז, משנ"ב פד רפה, שעה"צ קיה, קיט וקב; ביאורים ומוספים דרשו, 116]

מאכל שנחתך בסכין המשמשת לחיתוך חמץ, בין אם נחתך לפני הפסח, בין אם נחתך בפסח - אסור לאוכלו בפסח; משום שאנו מניחים כי הסכין לא היתה נקיה, וחוששים שמא היה חמץ על גבי הסכין, ובעת החיתוך דָּבַק החמץ במאכל. ואם החיתוך התבצע לפני הפסח, ניתן להתיר את אכילת המאכל בפסח על ידי הדחת מקום החיתוך במים, או גירוד מקום החיתוך. אולם, אם החיתוך התבצע בפסח עצמו - יש מחמירים בדבר, מכיון שיש לחשוש שגם לאחר ההדחה והגירוד יישאר חמץ

הלוח היומי

ט"ז באדר | רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, בעל פני מנחם

ביום זה בשנת ג' אלפים ש"צ, החלו בבניית חומת ירושלים שנפרצה ונסתרה, וזאת לאחר אישורו של כורש מלך פרס.

יארצייט:

תקפ"ה: רבי שלום חריף ב"ר איסר אולמן זצ"ל, מלאקנבך, בעל דברי רש.

תרנ"א: רבי מנחם ב"ר אליעזר כץ זצ"ל, מפרוסטיץ, אב"ד צעהלים.

תשכ"ה: רבי אפרים שלום אנקאווא זצ"ל, אב"ד אונידא-מרקו, בעל ישועות אשא.

תשנ"ו: רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, בעל פני מנחם.

תש"ע: רבי שמואל ב"ר יחזקאל טויסיג זצ"ל, ממטרסדורף, רו"מ קרבן שמואל.

דיבר לשון הרע ואינו יודע ממי לבקש מחילה, מה יעשה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ברבים מתוך ספרי הפוסקים ויתחזק לקיימם, ואז בודאי הקב"ה ימחל לו על העבר ויעזרהו על להבא שלא ישל עוד.

עוד עצה כתב הגר"ח קניבסקי (טובך יביעו ח"א עמ' רעב ושל"ד, קונטרס קב ונקי-תשע"ד), שיתקן צרכי הרבים כדי שרבים יהנו מהם, וכן כתב הגר"י זילברשטיין (שם עמ' שלה) והוסיף, שעדיף שיתקין דברים גשמיים לצרכי הרבים, כדי שרבים יהנו מכך, ויתפלל לה' שהאנשים שחטא כנגדם ימחלו לו, ושיזמן אותם למקומות אלו ליהנות ממה שהתקין לרבים, ובכך שיהנו ממנו יכופר לו עוונו.

והוסיף הגר"ח קניבסקי (שם) שהיה עד למקרה כזה, שאחד שהתקין ספסלים למנוחה בציון הרשב"י, וראה שהתיישב עליהם אחד למנוחה, ואמר כמה טובה גדולה עשה האיש שהתקין ספסלים אלו, ובסוף התברר שאותו יהודי שהתקין הספסלים, חטא כלפי היהודי הזה שנהנה עכשיו מספסליו. וסיים, שרואים מכך השגחה פרטית איך הקב"ה מגלגל שיהודי יגיע לתיקון חטאו.

בהלכות הנלמדות היום מעורר ה'חפץ חיים' על כך שעוון לשון הרע קשה לתיקון, כיוון שפעמים רבות אדם אינו יודע ממי לבקש מחילה, מאחר ודיבר על הרבה מאוד אנשים.

בביאורים ומוספים מביאים, כי אף באופן שאינו יודע ממי לבקש מחילה, כתב בחובת הלבבות (שער התשובה פ"י) שאם חפץ הוא מאד בתשובה, יתן ה' בלב הנפגע למחול לו, וכן בכל סוגי העבירות יזמן לו הקב"ה שימחל לו הנפגע בכל דרך שהיא [וידוע שבדברי בעל החובת הלבבות האלו, ניחם הגר"א מוילנא את הגר"ז מוואלזין כאשר חשש שבא מכשול על ידו ולא ידע ממי לבקש סליחה (תורת האדם פ"א)].

בנוסף, דרך התשובה כשלא זוכר למי חטא, כתב ה'חפץ חיים' בספרו כבוד שמים (פ"ג) ששאלו אדם מה יעשה אחר שלמד את חומרת איסור לשון הרע ולא יודע על מי דיבר, והשיב לו, שידוע מה שאמרו חז"ל (תנחומא בשלח) שצדיקים באותו דבר שחוטאים, בו מתרצים, ועל כן יראה ללמוד ענינים אלו של איסור לשון הרע

יארצייט הרה"ק רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלתר - ה"פני מנחם" מגור

בעל ה"פני מנחם" מגור היה רגיל לומר: העזרה לזולת משפעת על האדם שפע רב, כל קימוץ וצרות עין בעניני הצדקה, בחינת דקדוקי עניות. תן ביד רחבה, וכל נתונה עתידה לחזור לבעליה בכפליים כדכתיב "טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל" (משלי כב, ט).

(הפני מנחם ח"ב עמ' רל)

נשתדל לנהוג בעין טובה כלפי הזולת ולסייע ביד רחבה לכל מי שצריך וזוכה שה' יחזיר לנו טובה בכפליים